MAKE IT GREEN

Wat moet je doen als je mobieltje kapot gaat? Of je computer ermee ophoudt? **IEDER JAAR GOOIEN WE MET Z'N ALLEN 50 MILJOEN TON ELEKTRONICA AFVAL WEG.** Daarmee kun je één miljoen vrachtwagens vullen. Als je die allemaal achter elkaar zet, krijg je een file rond de halve aardbol.

DAT IS ONGELOFELIJK VEEL. Maar wat er daarna met dat afval gebeurt – dat vol zit met **GEVAARLIJKE EN GIFTIGE CHEMICALIËN** – is nog veel ongelofelijker.

Van alle elektronische apparaten die wie ieder jaar weggooien, wordt maar 25% op een verantwoorde manier verwerkt. Een deel van het elektronica afval beland tussen het huisvuil. Daarnaast worden **MILJOENEN TONNEN AFVAL ILLEGAAL GEDUMPT IN AFRIKA EN AZIË**, met verwoestende gevolgen voor het milieu en de volksgezondheid.

In Ghana werken kinderen van acht jaar vaak 12 uur per dag op stortplaatsen van giftig elektronica afval. Ze slopen oude computers en verzamelen de bruikbare onderdelen. Zonder beschermende kleding worden ze **BLOOTGESTELD AAN ZEER GIFTIGE CHEMICALIËN, DIE ERNSTIGE GEZONDHEIDSPROBLEMEN VEROORZAKEN.** Op topdagen verdienen ze $ 1, maar soms ook helemaal niets.

Het illegaal dumpen van elektronica afval **BESCHADIGT NIET ALLEEN DE GEZONDHEID VAN KINDEREN; HET IS OOK EEN VERSPILLING VAN NATUURLIJKE GRONDSTOFFEN**. Als onze oude mobieltjes en laptops goed worden verwerkt, kunnen veel van de edelmetalen worden gerecycled. **DOOR MEER HERGEBRUIK HOEVEN MINDER NIEUWE GRONDSTOFFEN AAN DE AARDE TE WORDEN ONTTROKKEN.** En is er dus minder lange-termijn schade voor onze aarde.

"Ik heb me vaak afgevraagd waarom ze hun elektronica afval hiernaartoe sturen. Blijven de kinderen in Europa ook weg van school om computers en TV's te slopen voor geld?"

PAA KWESI, 17, GHANA

WIL JE WETEN HOE JIJ KUNT HELPEN OM IT GROENER TE MAKEN? KIJK DAN OP WWW.MAKEITFAIR.ORG

MAKE IT FAIR

KAPOTTE COMPUTERS, VERSPILDE LEVENS

Iedere morgen om 6 uur gaat de zestienjarige Ibrahim Harun naar de enorme vuilstortplaats in Accra, de hoofdstad van Ghana. Op deze giftige plek sloopt hij 12 uur per dag oude computers met behulp van stenen. Met zijn blote handen trekt hij de koperdraden eruit, waarna hij boven een open vuur het plastic dat er omheen zit wegbrandt. Alle overige onderdelen worden gedumpt in de rivier of op velden vlakbij.

OP HELE GOEDE DAGEN VERDIENT IBRAHIM ONGEVEER $1. "Soms verdien ik de hele week helemaal niets en moet ik mijn vrienden om eten vragen," zo vertelt hij. Vanaf zijn achtste jaar werkt hij op de vuilnisbelt.

Ibrahim's vijfentwintigjarige broer werkte al bijna twaalf jaar op de vuilnisbelt toen hij **MOEST STOPPEN OMDAT HIJ ZIEK WERD**. "Als hij hoest, spuugt hij bloed", zegt Ibrahim. **"DE DOKTER ZEGT DAT HIJ KANKER HEEFT."**

IBRAHIM

"We worden blootgesteld aan allerlei gevaren, zoals de rook van de brandende draden. Mijn broer werd er ziek van," zegt Ibrahim.

"IK HEB GEEN BESCHERMENDE KLEDING", zegt Ibrahim. "Mijn handen en benen zitten vol met littekens, doordat ik mij gesneden heb aan het glas van monitoren en scherpe metalen . Ik ben erg voorzichtig en probeer zoveel mogelijk geen rook in te ademen," zegt hij. **"MAAR TOCH HEB IK VAAK HOOFDPIJN. IK KAN NIET MEER VOETBALLEN, ZOALS VROEGER.** Als ik ga rennen word ik snel moe en dan sta ik naar lucht te happen."

Ondanks de grote gevaren **WAGEN JONGENS ZOALS IBRAHIM HUN LEVEN OM EEN PAAR DOLLAR PER WEEK TE KUNNEN VERDIENEN.** Ibrahim werkt zodat zijn zus naar school kan gaan. **MAAR HIJ DROOMT VAN BETERE TIJDEN.** Op een dag wil hij genoeg geld gespaard hebben om gereedschap te kopen waarmee hij lasser kan worden. Dan zal zijn leven veel beter zijn.

"HET KAN DE MENSEN IN EUROPA NIKS SCHELEN dat ze hun afval naar ons toebrengen," zegt hij. "Ze moeten ons **BOEKEN STUREN, GEEN ONBRUIKBARE COMPUTERS** die gezondheidsproblemen veroorzaken."

DE **GROENE LEVENSLOOP** VAN EEN MOBIELE TELEFOON

DESIGN

Er worden minder grondstoffen verbruikt, en meer metalen gerecycled

MIJNBOUW

De mijnbouw is milieuvriendelijker

PRODUCTIE

De meeste giftige chemicaliën worden – stap voor stap – niet langer gebruikt

GEBRUIK

Producten hebben een langere levensloop en worden niet meteen weggegooid; je kunt ze ook *upgraden*

DE FEITEN VAN IT

- IN 2007 WERDEN WERELDWIJD MEER DAN 1.1 MILJARD MOBIELE TELEFOONS EN 250 MILJOEN COMPUTERS VERKOCHT. DEZE MASSALE VERKOOP ZAL OVER EEN PAAR JAAR EEN ENORME BERG AFVAL PRODUCEREN.
- IN EUROPA GOOIT IEDEREEN MEER DAN 15 KILO ELEKTRONICA AFVAL PER JAAR WEG.
- WERELDWIJD WORDT ER TUSSEN DE 20 EN 50 MILJOEN TON ELEKTRONICA AFVAL PER JAAR WEGGEGOOID.
- IN EUROPA WORDT JAARLIJKS SLECHTS 25% VAN DE 8.7 MILJOEN TON ELEKTRONICA AFVAL VERZAMELD EN OP DE JUISTE WIJZE VERWERKT – ONDANKS REGELGEVING DIE IN 2005 WERD INGEVOERD OM HET VERZAMELEN VAN DIT AFVAL AF TE DWINGEN.
- EEN NIEUWE COMPUTER WEEGT MAAR EEN PAAR KILO. BIJ DE PRODUCTIE ERVAN WORDT GEMIDDELD 1,500 LITER WATER; 5.300 KWH ENERGIE; 240 KG FOSSIELE BRANDSTOFFEN EN 22 KG ANDERE CHEMICALIËN VERBRUIKT. BIJ ELKAAR IS DAT 1.8 TON GRONDSTOFFEN – HET GEWICHT VAN EEN NEUSHOORN.

Goud ligt op straat

Je zou niet denken dat goud op straat ligt. Maar oude mobieltjes en computers bevatten een schat aan goud, platina en andere edelmetalen. In iedere telefoon zit maar een beetje, maar bij elkaar bevatten de telefoons die alleen al in 2007 verkocht werden 29 ton goud. Het goede nieuws is dat meer dan 95% van het goud en andere edelmetalen gerecycled kan worden door gespecialiseerde bedrijven. Daarom is het zo belangrijk dat de apparaten op een professionele manier gerecycled worden, en niet illegaal naar andere continenten worden verscheept.

Het grote probleem is dat er zo weinig wordt gerecycled. Een studie van Nokia uit 2008 laat zien dat maar 3% van de mensen hun mobiele telefoon aanbiedt voor recycling. Bijna de helft van al onze oude telefoons ligt ergens in een la en wordt nooit meer gebruikt.

Waarom nog langer de goudvoorraden van Afrika en Azië plunderen? Die grondstoffen kunnen we besparen door goud te gebruiken dat voor het oprapen ligt het goud in onze eigen mobieltjes. Daarvoor hoef je alleen maar je oude telefoon terug te brengen naar de winkel waar je hem kocht. Of breng hem naar een inzamelpunt voor elektronica afval in je woonplaats.

DE GROENE ELEKTRONICA GIDS

Als je wilt weten hoe groen jouw mobiele telefoonfabrikant, computerbedrijf of spelletjesproducent eigenlijk is, ga dan naar de **GREENPEACE WEBSITE:** www.greenpeace.org/international/campaigns/toxics/electronics/how-the-companies-line-up.

Milieuactivisten van Greenpeace hebben de elektronicabedrijven geclassificeerd op basis van hun milieuvriendelijkheid. In de laatste drie classificaties scoorden Nintendo en Microsoft het slechtst van iedereen. Greenpeace berekent ook wie de 'groenste' laptops, computers, televisies en mobiele telefoons maakt. **HELAAS MOETEN ZELFS DE GROENSTE PRODUCTEN NOG HEEL WAT VERBETEREN,** willen ze echt milieuvriendelijk zijn.

Schrijf daarom een brief aan de elektronica bedrijven die jouw telefoon en laptop hebben gemaakt en vraag hen om groener te worden! **ALS VEEL MENSEN DRUK UITOEFENEN OP DE BEDRIJVEN, DAN MOETEN ZE WEL LUISTEREN.**

E-AFVAL

Producten zijn makkelijker te recyclen en bedrijven ontwikkelen systemen om e-afval te verzamelen, waarbij het níet in ontwikkelingslanden wordt gedumpt

SLA OM EN LEES VERDER

MAAK IT GROENER

'Groene IT' (**I**nformatie **T**echnologie) is de nieuwste trend binnen de elektronica industrie; iedereen wil meedoen. Het probleem is dat sommige bedrijven zichzelf al 'groen' noemen als ze een paar energiezuinige producten of diensten aanbieden. Maar makeITfair vindt dat niet groen genoeg!

Elektronicabedrijven leggen zich inmiddels toe op allerlei groene innovaties – sommigen willen het gebruik van giftige chemicaliën terugdringen, anderen zoeken naar een efficiënter energieverbruik. Maar voor het maken van een echt groen product moeten al die innovaties worden samengebracht in één productieproces. Ook de mijnbouw mag niet worden vergeten.

En nu gaat het om jou! Jonge consumenten die 'groene' producten eisen, zullen de elektronicagiganten ervan overtuigen dat er vraag is naar milieuvriendelijke producten die onze planeet niet verwoesten – en die de gezondheid van de komende generaties niet zal beschadigen.

Nintendo en Microsoft moeten groener worden, en daarvoor moeten wij in actie komen! De twee multinationals staan onderaan de Greenpeace lijst; ze hebben nog een lange weg te gaan voordat de productie van hun best verkopende producten groen is – of daar zelfs maar in de buurt komt. Zie jij inmiddels rode vlekken van al dit gedoe? Log dan in op onze website en **STUUR NU EEN E-MAIL NAAR DE BAZEN VAN NINTENDO EN MICROSOFT.** En zorg voor eerlijke en groene IT voor iedereen!

Kijk uit naar meer makeITfair folders over verschillende aspecten van de elektronica industrie en sluit je aan bij de makeITfair campagne op

www.makeITfair.org

WAT KUN JE, BEHALVE ONZE E-MAIL ACTIE, NOG MEER DOEN?

- **BRENG JE ELEKTRONICA AFVAL NAAR EEN INZAMELINGSPUNT OF GEWOON TERUG NAAR DE WINKEL!**
- **MAAK LANGER GEBRUIK VAN ELEKTRONICA OF LAAT ZE *UPGRADEN* – VOORAL JE COMPUTER OF LAPTOP!**
- **GOOI ZE IN GEEN GEVAL GEWOON IN DE VUILNISBAK.**

CONTACT:
SOMO
Coördinator makeITfair

Sarphatistraat 30
1018 GL Amsterdam
Tel: +31 (0)20 639 12 91
info@makeitfair.org
www.makeitfair.org

Deze publicatie is tot stand gekomen met steun van de Europese Unie. Uitsluitend SOMO is aansprakelijk voor de inhoud van deze publicatie, die op generlei wijze de standpunten van de Europese Unie weergeeft.

GEDRUKT OP FSC PAPIER

Maart 2009

GRAPHIC DESIGN: JUSTAR.NL